

ЧОЛДАКСЫМААР сынып, аял дээр өнүгүт аял-көк кара-тарды, бажынын хурга дү-терин чаш кылдыр өрүс а-гай, чаалы шыралайт аял-көк уутуу. Петр Анисимович кө-рүп олур, шилдиге мичтээр болаа: «Ийн бир кийинге кө-гүттүргөн иртэ бэ? Хаан аяары берге чүве болгай. Аяа белег-селег кийи шы-длаас. А мийдиг бичил урут мийдэр бэ?»

— Хаан аяакызын болуп аялдарын союа аял-атан сүмелдэе бэ, Илина?—деп, бр-гадир оон айтырла.

— Чок, бодун-на мичтээр шийтпирлэп алдым.

— Күзэл турда, дагы бе-аян тура нааыптар. Күзэлдиг болганда, хаан аяакызын кылдыр күзэлдэ алар алаар-дыр. Бичилдээ да амдызын-да колхоз баштаар черини дараа-биле сүмелдэп кө-рей.

— Хүзэлдэ алар ийлаан ала, Петр Анисимович?—деп, Илина дүвүрээ кеңирлэп ай-тырла. «Аялганга кенен, аял-көк дээш хүзэлдэ албайн баар эвес иртэ бэ?» деп болд Боткаревын сөйлө-сөйлөп долодуртум.

— Хүзэлдэ алар дээринге бузуреп болур сеп.

Илина Боткаревын чиги-нигины чигил, артында-ла шөлөз удуз тийгаш, да-м-каар үнө талаан...

ИЛИНА БИЧИЛ ЧОК ТАНЫШ АЖА АЯА ИЙН ЧЫЛ МУНУГДА-ДА ХААН АЖААКЫЗЫН БОЛУ БЕРГЕН. Оон чары Илинадан элөөн улуг. Ам экин бодунун ол аялмынча элээдиг турар. Зина ийн чыл ажыр аялдан турар болганда, аялдын баш-тайгы бергезин эртин, улустун чугаалажыры мичтэп, «ады-га берген» болбайн аан. «А-жыттары» ол биллп алкап. Аяа берге чүве чок. Ам эки кысты ол аялдын арга-мер-гежини өрөдип каар. Илина Боткарева долоон ол бо-

АЛДЫН ХОЛДУГ КИЖИ

Очерк

Шөлөзүн бээр бис. Мур-нактыларга чүлө шөлөз бээр эвес, харын курортте, дыш-тыла бажынынча баар халас бижикти-даа берип болур бис.

— Чок, мен курорттаас мен —деп, Илина ойталаан. «Ку-рорт чорудар деп мен икү-дүп, бо аялдан салбас дээш, ичип турар бичилдир мич-кыл мон» кылдыр Илина бү-дүү шийде болап олурган.

Хаан аялмынча бир чыл элөөн ажыр аялдан чорда. Илина Абрамова Боткаревага колхоз баштаар чери шөлөз берген. «Ам-на хосталым ал-дым эвесеп. Оске тааржыр аял туп алыр чүве. Хаан фермазынча дээр чөдө бар-бас!»

Хүлпөр эртин-лө турган. Илина бодарга, чалгааран-чыг, бир-лө чүве чоктаарыч мичтэп болган. Киргирешкен, хийлашкан хаанарынч үнү кулаанга чайтаар-ла динналып келер, азырап турар хаанары-ры чөм дилеп, ону манап, ал-гырыкты турган кылдыр ка-раанга көстүп келер. Илина хейд-лө тура халым, аяа олуртумас, хаанарынч чө-руксар мийдиг. Аялмын хейи келдип алган, ферма-зынча далап-биле чоруктаа...

— ХААН АЖААРЫНГА мичтээр чачыгып калган бо-лазын мен бэ—деп, ам Илина Абрамова чугаалап олурар. —Ол аялдын баштайгы бер-гезинге тааржыр берген, оон үнөр бодап турган мен. Ич-чала-даа та канчап барганым ол чүве ийк, сөөлдүг оон саалдыкка аларган мен. Өөр-өй, чачыга бээр, мийдиг-дыр ийк. Хаан аяакызын болуп 14 чыл аялдан тур

доктаамал берип турар. Мен кол хавандан эртен чылды 5, а чачыга удаа оолдоор ха-вандан—6 хаан оолдарын до-руктуу азырдым.

«РОССИЯ» союкта хаан фермазы мичтээстаттыган. Чөм белегээр мичтээстаттыг кунья бар. Чөмн тусай кижилер белегээр турар. Илина Абрамова болган оон чүлө белег чөмн хаанарынча бер-ип турар. Казаньны иштин аштары-ла мичтээстатты-тыган. Аяаакыларынч кол кичтээтэй салыр чүвөө ха-ванарынч чөмн шын таарыштырар, аргы-шөвөрлө хайгаарар, араанда эмгэ-ри, оларын оолдарынча беле-кээр болур.

Союктун фермазында кол төүрү 98 баш, дунгузук тө-рүрү 76 баш хаан бар. Оларын он дунгузуктуу ха-ван аяаакызын Илина Абра-мованын удуртууга-биле үш киж ажаап, хайгаарал турар. Хаанарынч оолданы-мын апрельдин ортандып эгелээр.

Шутуу 700 баш хире хаан-ны союкта азырап турар. Илина Боткарева мичтэп ке-жээ, кымак, бодунун ке-рээте бердинген кижилерин ачым-биле ол аял-алы ха-вандан чыл бөрүдө элөөн эвес олурган ап турар. Чижээ, 1967 чылда 411 центнер хаан элди арыг олурган, 6317 рубль-дин арыг олурган, эртен чылдын 730 центнер дунжа-гып, ийн муң аял рубльдин арыг олурган алган. А бо чылдын 1200 центнер хаан элдин курунте дунжары, 14 муң аял рубль олурган алымы планнаттыган.

К. АРАКЧАА.

ЧУРУКТА: И. А. Боткарева аял соода клуб баарына белегетин тур.

С. ФЕОКТИСТОВТУН фотоу.

Хүлээлге күүсеттинер

Би-Хем районун «Хадык» колхозунун Сулуг-Хем брига-дазынын хоймалары беш чыл ланын хуусаа ботинда күүсе-дир. В. И. Ленинни төрүт-түгөн хундөм бээр 100 чыл болур оонга чедикшин-нердиг ужуражыр дээш чыл эгезинде бедиткен социалис-тиг хүлээлгелерин алган. Ону амыдыралга ботандырар дээш, кыштын берге байдалы турза-даа, боттарынч бар арга-ла-рын ажылап тургаш чедикш-кинниг ажылааннар.

Ныштагашыктыг хыма-чалыг белегетингенден, одар-ларын шын таарыштырып, бар мал чөмн билдиги-биле чарыдаанымдан бээ хойну-ларын кымак аялмынч ачым-биле бергездешкинерге турубааннар. Бо хунерде малчыларынч коданарында 1800 хой төрөн, өң талу менди. Терзан хойларын бол-гаш чаш хураганарын чөм-гөрер мал чөмн иадары бу-рундо бар. Сугну тусай ма-шина хунунч-не коданарда чедирип берип турар.

Хоймаларынч ортузунда малбарган социалистиг чарыш-тыг мурунку олурунда дур-малыг хойму Оон Биче-оол чоруп, төрөн 390 хондан 396 хураганы менди алган. Иадарчылар Серен Сенем, Тү-лүш Матпый-оол кышга-лаашыкны организастыг эр-тирлп, чаш хураганарын менди доорутуруп турар.

Чаш хураганарын өстөр-инге саманшичтер улуг са-лышыкын киргениер. Т. ХЕРТЕК.

ДЕЛЕГЕЙ БО ХУННЕРДЕ МЕДЭЭЛЕР ИНФОРМАЦИЯЛАР

Билчишкынның байдалына

Апрель 9—10-да Москвага Бот-бодунга Экономиктиг дуалажылга Чөвүленин Күүсечки комитетиниң үжөн тоску хуралы болган. Оон аялмынча БЭДЧ-нин кижигу-нү чурттар — БУР-нун, ВУР-нун, ГПР-нин, МАР-нын, ПУР-нун, РСС-тин, СССР-ин болгаш ЧССР-нин Күүсечки комитетте төлөөлөкчилери, а о мичтэп ЮСФР-ниң тө-лөөлөкчилери киришкен.

Күүсечки комитет БЭДЧ-нин ХХП сес-сиязынын доктаалдарында айыткан согу-галарын дугайында айтыргыны чугаала-жып көргөн болгаш кады ажылдажылган

В. И. ЛЕНИНГЕ ТУРАСКААТКАН

АЛЕКСАНДРИЯ. (СЭТА). Ленинчи хун-перге турааскал болдурган кежээ Алек-сандрияда Совет култура төвүнө болган. Александрия университетиниң профес-сору Мухаммед Махмуд ас-Саруги деле-гей харылааларынч хөгжүдөзүнчө совет даштыкы политикаынч Ленинни прин-циптериниң салдарын дугайында турга-лаан. Араб хой-нигиинч төлөөлөкчилери оон чугаалым чымы-биле уксаан.

Ажылчыларынч болгаш тараачынар-нынч делегейге баштайгы күрүчези — Со-вет Эмелди бодунун догунап келгени-ниң баштайгы хунүнде-лө национал-хо-стаалыг шимчөөшкүннөриң чөптүүнү баа оларын дөткитиринч принциптерин бодунун даштыкы политикаынч үндө-

М. Дебрениң чугаазы

ВАШИНГТОН. (СЭТА). Францииниң даштыкы херек-тер министрши Мисхель Дебре НАТО чөвүленинч сессиязы-нын аялмынча киржир-биле Вашингтонга чөдө бергө-лө. Парламентинч национал ил-тү-вүгө чүвө чугаалап тур-гаш, Дебрениң медөгезин: «Блоктарынч аразында удур-данышпак чоруктуу чурттар аразында дүшүрүрүк чоруктуу чавырлардыр-биле со-луур ужурау».

«Франция атлантавта өв-лөддиг хемчөөлөдөриңге ин-теграцияны» шийттирлэп бу-руу шаап, бодунун камгала-лынын айтыргыларын боду

СОЦИАЛИЗМ ЧУРТТАРЫНДА

ПОЛЬША

Улустун чангыс ап фронту-зунун Бүгү-польша комитет-иниң пленуму аялгыткан. Пленуму ПУР-нун сейминге болгаш улусту советтерге ам-болдур согуудага баргаш бод-дурган. Пленум Улустун чан-гыс ап фронтузун согула-ла, программалыг бидилер бо-логаш улусту. Польшанын 25 чыл оюнун байырларынч дугайында айтыргыны тала-зы-биле шийттирэн хүзэл алдыр. Фронтузун составында политикаынч партиялар болгаш хой-ниги массалыг организа-циялар баштап кирген.

Улустун чангыс ап фронту-зунун Бүгү-польша комитет-иниң даргазы, ПУР-нун Кү-рунө Чөвүленинч даргазы Польшанын маршалы Ма-риан Спыхальский пленумга илеткек кылган.

ВЕНГРИЯ

Будапештинде муруну тала-же 100 километр ырак Паки-деп черге баштайгы атомунг электростанциянын туудууга белегетке аялдарын эгелөөн. Станцияны Совет Эмелдиниң дууза-биле туудур. Чуртта ол улуг туудуга электри мон-тажылар бир дугаарында че-дип келген болгаш бедик вольтулуг шугунунч туудууда аяллай берген.

МАР

Улап-Баторунун чурттакы-лары боттарынч хоорайны-нын чатгайжылдыгына ил-төккөйлөп киржин турар. Час эгелээр-биле оон он-он муң кубометр чер болгаш өскө-дө аялдарын күчүстөп.

Апрель 12-де, Москвага баштайгы коммунист суб-ботниктин 50 чылдын ху-

Министринң медеглели

ДЕЛИ. (СЭТА). Совет-кылды кымагар дугайында айты-рытта СССР-ниң туружун Ин-дия дөткити турар деп, Индия-нын даштыкы херектер ми-нистри Динеш Сингх меде-глел.

Парламентиниң улус пала-тазына Даштыкы херектер министрствозунун бюджетин көрүп турар үзүндө чүвө чу-гаалаш, министринң медег-лелон бола, төөгү талазы-би-ле тургустунган кымагарлар-ны хундүлөп коор, ийн тала-зы харылааларынч айты-рыларын таарыштыр шийт-тирээринге күштү ажыгла-вас азы күштү ажыглаары-биле кымагар деп, Совет Эмелдиниң бодолында Индия каттыктыр турар.

«Индияның агрессив чорук оон-биле кожа бүгү чурттары айылдыг тургузуп турар. Ол фактыны херекке албайн ба-рып шыдаас болгаш бо кы-жаныгыны айылдыг удр тургук төлөөдө камгалап бо-гаш даштыкы политика тала-зы-биле эржекч чугула ба-зымаларын кылдыр алар бис» деп, Динеш Сингх медеглел.

Министринң медеглел: Индиянын политикаынч принциптеринге дүштүр ча-зак «Ийн-даа чурт-биле кан-дыг-даа чөрүдөөлөрүн тай-бың арга-биле шийттирээр-ин күзээр ийк, оон ужу-рунда кандыг-даа айтыргы-ларын Кыдат-биле чугаала-жып көрүнтө белең».

Чоюку Чөөв чүкте кри-

Патриоттарның согушкуну

Бо чылдык баштайгы үш айларынч дурсуунда Сайгон-нун барым талазында болган тулачушкунунага Мурууу Вьетнамынч хостарынч Национал фронтунун Чөмөстег күштериниң дайынчылары дайынчы 5,000 солдаттарын, офицерлерин савдан улуурден деп, Парламентинч хосталга агентствосун Мурууу Вьетнамадан дыкаткан. Оон аялда муруну-вьетнам патриоттар 120 шериг автомашинанын уу-ткаан болгаш 15 көлүргүнү буза тейскен.

(СЭТА).

Хемчеглерни сонгаарлаткан

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). АКШ Перуга хамаарыштыг эконо-мик талазы-биле хемчеглерин алыр дээш август чедир сонгаарлаткан деп, АКШ-тын күрүнө секретары Род-жерс Вашингтонга болган пар-ла-ла конференциянында ме-деглел.

1968 чылдын октябрыда «Интернэшнал петролеум» дээр америка нефть компания-зынч перу чалктын дүрүм өзү-гаар хавырларына харым кылдыр АКШ апрель 9-тан эгелээп Перуга экономиктиг дуалажыларынч көрүзүрэн со-сакыр болгаш чигир сакым алырдында ойталаар деп кы-жалан. Илдинг болза-ла Пе-руга-биле латин-америка улус-тарынч өскөн эл-сепкил кат-тыштырылазы-биле баа Пе-руга нарын мичтээшканын кы-лар дээр ораалдажынында

Чөптүг шийтпир

КАРАКАС. (СЭТА). Венесу-элянин дээш суу 1958 чылда дүжүрлөгө чедир 10 чыл дүжүрүлдө чурттуу тагырып келген диктатор чоран Перес Хименести сепатка сонгаанын күштүг деп санаан.

Чурттуу чангыс-даа хамаа-тызм, бир эвес боду согула-дага киришпес болза, согу-луг болбас деп, конституция-да чугаалаан аял судун

Чанкайшичи генералды алдаржыткан

ПЕКИН. (СЭТА). 79 хар-зында өлгөн Чжан Чжи-чун-биле «чарырынын ба-йырлажыг дуулазы» Пекинге болган дээрин Сяньхуа аген-тислө дамчыткан. Шаандагы бо чанкайшичи генерал КУР-нун турустууларынч муру-нунда чурттуу хосталган ра-йондарында (ККП-ниң контро-лунга турган районнарга) удуу шаажылап похотдары-га киришкен гоминдан шериг-лерин командалап, Кыдаттың согу-барым талазына,

Латин Америкадан чүнү тып алыр дээнил?

БОНН. СЭТА-ниң коррес-пондентини В. Серовтун да-мчыканы:

ГФР латин-америка диче бодунун шургуу кирер дээр эүткүдүн күштөлдөргө берген. Ол дугайын малагылар артем шийтчилдер айтыргыларынч талазы-биле бонн министр Штольтенбергтин чоюкта хаа Мурууу Американын чурттары-на кылган алы-чорук хер-ечиле турар. Барым-тер-миз паралаага үгөн меде-лериң билдиге берген-биле алырга, Колумбияга, Брази-лияга, Аргентинага болгаш Чилиге оон алы-чорук хамык-тын мурунда сайтырылган чаа рыноктарын болгаш ГФР-нин хөгжүп эгелеп турар атом улетпуринге херекээр чиг-оттин үнөр достерин пн-гээдип алырынга барав бо-

ган. Штольтенбергтин боду-нун билдигин-биле бола, аялтынч чурттарынч удур-тукуларынча оон чугаала-жышкынчыларынч коа тема-зы «атом талазы-биле кады ажылдажылга» болган.

«Ядро шийтчилдер бөл-гаш ядро техниказын кел-пир үдө ГФР-биле Аргентина, Бразилия, Чилиниң кады ажылдажылганын чорудар бо-лап турар адырларынч кол чүлү болуп турар» деп, «ДВ Вельт» содуу херечилеэн. Ол солуунунч медеглел-биле алырга, илдинг кады ажылда-жылга илеле чангыс тала-зы болур: барым-терман монополиялар техниктиг бо-лап сан-хоо «дуулажымчы-ны» орун кылдыр латин-амер-ика чурттарда улетпур бу-дургулдерин ажылаары би-

ле керээлерин чарар болгаш хой илалар чангыс азыр, ичтанып ол чурттарынч ГФР-ден экономика талаа-зынча хамаарылажы болуп чорук күштөдөр.

ГФР биле Аргентинаның аразында өртем-техниктиг ду-гуружылганы чаргыныга ду-дугу дугуружылгаларын өскө-дө латин-америка чурттар-биле чарынгына баа белектер турар) холбаштыр тус чер-нин таймлыгыраакчылар ГФР-ниң өртем-техниктиг ду-улажымчы чүлө улетпур кады ажылдажылганынча баштайгы бэлэм» болур деп медеглеленин таарылга эвес. Чижээ, техниктиг дуулажым-чугулайда чарган дугуружа-нын орун кылдыр барым-терман көрпөнер Аргенти-нага баштайгы атомунг элек-

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИЙГ РЕСПУБЛИКА БӨГҮН. Дириг че-чектерлиг улуг корзиналар туткан

көдээ кыстарның базарга баар дээш Хайоже чоруп турары. В. СОБОЛЕВИН фотоу. (СЭТА-ның фотохроникасы).

